

HODNOCENÍ PŘEDNÁŠKY PRO ODBORNOU VEŘEJNOST

Masarykova univerzita	
Fakulta	filozofická
Obor řízení	dějiny konkrétních literatur (germánské literatury)
Uchazeč	doc. Mgr. Renata Cornejo, Ph.D.
Datum přednášky	13. 4. 2022
Téma přednášky	"Literarische Darstellung der NS-Zeit nach 1990: neue Perspektiven eines ‚alten‘ Themas am Beispiel von drei Autorengenerationen
Přítomno posluchačů (počet)	12
Pověření hodnotitelé (členové komise)	Prof. Dr. Andrea Bartl, online prof. PhDr. Milan Tvrđík, CSc, online doc. Mgr. Aleš Urválek, Ph.D

[Die Kommission stellt fest, dass der Vortrag sehr gut vorbereitet, logisch aufgebaut und gegliedert, sowie äußerst materialreich war. Insgesamt zeigte Frau Cornejo sehr gute Kompetenz in Bezug auf die deutschsprachige Literatur nach 1945 bis zur Gegenwart. Der Vortrag war in zwei, auch qualitativ unterschiedliche Teile gegliedert. Der erste, viel kürzere Teil war als Überblick angelegt; er versammelte eher bekanntes Wissen zu historischen, politischen und literarischen Kontexten in allen vier fürs Thema relevanten Gebieten (Schweiz, Österreich, DDR, BRD). Dies geschah zwar inhaltlich treffend und pädagogisch gut aufbereitet (es ging ja um einen Vortrag, bei dem neben Fachleuten auch Studierende im Publikum sitzen, so dass man als Vorteil betrachten kann, dass alle Gruppen im Publikum gut folgen konnten und gut informiert wurden), hatte allerdings zur Folge, dass Vortrag unnötigerweise zu lang geraten ist (gerade weil die Ausführungen des ersten Teils auf Bekanntem fußen, hätte man es hier deutlich kürzer machen können) und womöglich auch die literaturtheoretische Ausgangsposition für die Darstellung dieses brisanten Themas erschwert wurde.

Insgesamt sind sich die KommissionsmitgliederInnen darin einig, dass diese Schwäche eher auf der für den ersten Teil eher unglücklich ausgewählten Methodik gründet, daher bei der Gesamtbewertung nicht allzu sehr ins Gewicht fallen soll, zumal der zweite, wesentlich längere Teil des Vortrags für einwandfrei, innovativ und über weite Strecken reizvoll befunden wurde. Darin kam nicht nur die vorzügliche Lehrerqualität von Frau Cornejo zur Geltung (eine sehr gute rhetorische Leistung), sondern auch eine imponierende Expertise der Kandidatin im Bereich der deutschsprachigen Nachkriegsliteratur.

Inhaltlich stellte hier Frau Cornejo durchweg sehr überzeugende Thesen zur Darstellung des Faschismus in der unmittelbaren Gegenwartsliteratur auf. Überzeugend wirkte bereits die entworfene thematisch und problembezogene Gliederung des Themas nach 1990 (Verschiebung von Schuld zu Leide, Erzählen als Familiengeschichte(n), Unvorstellbarkeit vorstellbar darstellen, Enttabuisierung des Leidens und Hitlers als Person), in deren Rahmen die Texte der drei Schriftstellergenerationen mit viel Gespür für Nuancen und Ambivalenz

eingebettet wurden. Methodisch gut durchdacht und an den treffenden Beispielen an Werken von Günter Grass, Bernhard Schlink, Tanja Dückers und Timur Vermes überzeugend demonstriert, entwarf Frau Cornejo ein buntes Bild der Gegenwartsliteratur der Postmoderne. Hierbei wäre kritisch anzumerken, was auch die anschließende Diskussion thematisiert hat, dass der Begriff der Postmoderne und seine Auswirkung auf die Literatur leider im ganzen Vortrag nicht erwähnt worden war, obwohl er die Gegenwartsliteratur auch mit diesem Thema maßgeblich beeinflusst. Sonst diskutierte man über einige weitere Aspekte des Themas, das Frau Cornejo als ein Generationsthema angegangen ist, das jeweils generationsbedingt unterschiedlich doch mit überraschenden Synergien und Überlappungen literarische verarbeitet wurde. Die meisten Antworten, die Frau Cornejo auf die Fragen in der Diskussion nach dem Vortrag gab, waren durchweg kenntnisreich und von überzeugenden, selbständigen Thesen geprägt.

Alle KommissionsmitgliederInnen schätzen die Qualität des Vortrags als sehr gut ein, man ist ist darin einig, dass man beim Zuhören manches gelernt, viele kluge Thesen gehört hat.

Komise konstatuje, že přednáška byla velmi dobře připravená, logicky strukturovaná a uspořádaná a mimořádně materiálově bohatá. Celkově paní Cornejo prokázala velmi dobré znalosti německojazyčné literatury od roku 1945 do současnosti. Přednáška byla rozdělena do dvou částí, které se od sebe kvalitativně lišily. První, mnohem kratší část byla koncipována jako přehledová; shromáždila poměrně známé poznatky o historických, politických a literárních souvislostech ve všech čtyřech oblastech, které se k tématu vztahují (Švýcarsko, Rakousko, NDR, SRN). Přestože obsah byl přesný a pedagogicky dobře připravený (koneckonců šlo o přednášku, v níž byli v publiku nejen odborníci, ale i studenti, takže lze považovat za výhodu, že všechny skupiny v publiku byly schopny dobře sledovat a byly dobře informovány), ve výsledku byla přednáška zbytečně příliš dlouhá (právě proto, že výklad první části vycházel z toho, co bylo známo, mohl zde být mnohem kratší) a možná se tím ztížila literárněteoretická východiska pro prezentaci tohoto brizantního tématu.

Celkově se členové komise shodují, že tato slabina vychází spíše z poněkud nešťastně zvolené metodiky první části, a neměla by proto mít v celkovém hodnocení příliš velkou váhu, zvláště když druhá, mnohem delší část přednášky byla shledána jako bezvadná, inovativní a povětšinou napínavá. Ukázala nejen vynikající pedagogické kvality paní Cornejo (velmi dobrý rétorický výkon), ale také působivou odbornost kandidátky v oblasti německojazyčné poválečné literatury.

Z hlediska obsahu přednesla paní Cornejo velmi přesvědčivé teze o zobrazení fašismu v současné literatuře. Tematické a problémové strukturování tématu po roce 1990 (posun od viny k utrpení, vyprávění jako rodinná historie, učinit nepředstavitelné představitelným, odstranit tabu utrpení a Hitlera jako člověka) bylo již přesvědčivé a texty tří generací autorů byly do tohoto rámce zasazeny s velkým smyslem pro nuance a ambivalenci. Metodicky promyšleně a přesvědčivě na příkladech děl Güntera Grasse, Bernharda Schlinka, Tanji Dückersové a Timura Vermese paní Cornejo načrtla barvitý obraz současné postmoderní literatury.

Zde je třeba kriticky poznamenat, což bylo i předmětem následné diskuse, že pojem postmodernismus a jeho vliv na literaturu bohužel nebyl v celé přednášce zmíněn, ačkoli má na současnou literaturu, včetně tohoto tématu, významný vliv. Jinak se diskutovalo o některých dalších aspektech tématu, které paní Cornejo pojala jako generační téma, jež bylo literárně zpracováno různými způsoby v závislosti na generaci, ale s překvapivými synergii a přesahy. Většina odpovědí paní Cornejo na otázky v diskusi po přednášce byla znalá a vyznačovala se přesvědčivými, samostatnými tezemi.

Všichni členové komise hodnotili kvalitu přednášky jako velmi dobrou; shodli se, že se při poslechu hodně dozvěděli a vyslechli si mnoho chytrých tezí.

Závěr

Přednáška doc. Mgr. Renaty Cornejo, Ph.D., Literární znázornění národně socialistického období zaměřené na dobu po roce 1990. Nové perspektivy „starého“ tématu na příkladu tří autorských generací, přednesená v rámci řízení ke jmenování profesorem, prokázala dostatečnou vědeckou kvalifikaci a pedagogickou způsobilost uchazečky, standardně požadovanou v rámci řízení ke jmenování profesorem v oboru dějiny konkrétních literatur (germánské literatury).

Brno, 15. 4. 2022

Prof. Dr. Andrea Bartl,

prof. PhDr. Milan Tvrđík, CSc

doc. Mgr. Aleš Urválek, Ph.D